

van voorthuijsen school

je bent speciaal

Professionaliseringstraject

Marieke Kokkeel
Haarlem/Hoofddorp
2015

Inleiding

Op de van Voorthuijsenschool werken in totaal ruim 50 personeelsleden. Leerkrachten, onderwijsondersteuners en assistenten.

Wij geven onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke of meervoudige beperking. Tot het 12^e jaar is dat Speciaal Onderwijs (SO Haarlem of Hoofddorp) en vanaf het 12^e jaar gebeurt dat op onze afdeling Voortgezet Speciaal Onderwijs in Haarlem (VSO)

Wij zijn speciaal en daar zijn we trots op want wij bieden leerlingen met een verstandelijke beperking een goede onderwijsplek met een passend ontwikkelingsperspectief.

Daarbij hebben wij speciale deskundigheid op het gebied van onderwijs voor leerlingen met een stoornis binnen het autistisch spectrum die zeer moeilijk leren, voor leerlingen met het syndroom van Down en voor leerlingen met andere syndromen.

Ook ons team is nooit klaar met leren.

Vanuit het Samenwerkingsverband VO Zuid-Kennemerland worden er middelen ter beschikking gesteld voor scholing binnen de school voor scholen die deel uitmaken van het samenwerkingsverband.

In dit plan staat omschreven op welke manier wij deze middelen in willen zetten.

December 2014

Marieke Kokkeel

Van Voorthuijsenschool

Ons onderwijsaanbod maakt een ontwikkeling door. Ook op de van Voorthuijsenschool hebben we te maken met de invloed van het passend onderwijs en de tendens om meer handelingsgericht te werken.

Naast het feit dat wij een grote groep leerlingen op school hebben waarbij sprake is van ASS, is er een groeiend aantal leerlingen is waarbij sprake is van een IQ lager dan 35. Beide groepen leerlingen hebben een specifieke benadering nodig.

Het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zuid-Kennemerland streeft naar een dekkend netwerk van scholen waarbinnen alle leerlingen een passende onderwijsplek krijgen. Iedere school van het Samenwerkingsverband biedt basiszorg, breedtezorg en dieptezorg.

Op de van Voorthuijsenschool bieden wij alle leerlingen die volgens de landelijke norm dieptezorg nodig hebben, een passend onderwijsaanbod.

In ons onderwijsprofiel beschrijven we aan de hand van 9 leerling profielen het onderwijsaanbod en de leerroutes van onze school. De wettelijke kerndoelen van het VSO-ZML en de leerlijnen van de CED Groep te Rotterdam zijn richtinggevend bij de invulling van ons lesaanbod. Om er voor te zorgen dat wij al het lesaanbod aan bod laten komen gedurende de VSO loopbaan van leerlingen zijn wij bezig zogenaamde lesarrangementen te ontwikkelen.

De verschillende richtingen zijn:

- Natuur & techniek*
- Schoonmaak
- Wonen
- Koken

*Met het ontwikkelen van de leerlijn natuur en techniek zijn wij al begonnen in schooljaar 2014-2015

Doordat wij in het VSO steeds meer werken met uitstroomgebieden en een daaraan gekoppeld praktisch lesaanbod wordt er meer gevraagd van de inzet van (vak)assistenten.

Zij gaan in het VSO vaker met kleine groepen leerlingen zelfstandig aan de slag en wij doen hiermee een groter beroep op de didactische vaardigheden van de assistenten. Vanuit deze groep collega's komt ook regelmatig het verzoek tot aanvullende en/of bijscholing.

Het omgaan met leerlingen met ASS is een belangrijk ontwikkelpunt.

Leren van en met elkaar

Op de van Voorthuijsenschool worden steeds meer studiedagen (of onderdelen) ingevuld/georganiseerd door de teamleden zelf. Deze onderwerpen worden voorbereid door een werkgroep. Dit jaar hebben wij o.a. de volgende onderwerpen voor studiedagen: taal/lezen, rekenen, verkeer, Teach like a Champion, lesarrangement groenvoorziening en techniek.

Voor zowel de leerkrachten als assistenten willen wij investeren in het leren van elkaar door intervisiegroepen op te zetten, door klassenconsultaties en door het mogelijk maken van bezoeken brengen aan elkaars lessen.

Professionaliseringstraject

Het Samenwerkingsverband VO Zuid Kennemerland heeft als doelstellingen voor het professionaliseringstraject geformuleerd:

- a. Het duurzaam vergroten van het pedagogisch-didactisch repertoire van docenten;
- b. Het duurzaam stimuleren van het leerklimaat op iedere school doordat 'leren van en met elkaar' centraal staat.

Voor onze school is het beschikbare bedrag vastgesteld op: €32.184,--

Uitwerking op de van Voorthuijsenschool.

Wij kiezen voor een ontwikkeling op 3 gebieden:

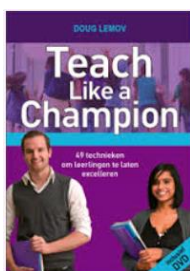
1. Lesarrangementen ontwikkelen voor de praktijkvakken in de uitstroomrichtingen van het VSO

Dit schooljaar zijn we begonnen met Natuur en techniek en we willen aanvullend graag "schoonmaak en wonen" verder uitwerken.

Om ook recht te doen aan onze leerling populatie met een $IQ < 35$ gaan we deze leerlijn vervolgens praktisch uitwerken aan de hand van Copernicus¹ van de CED-groep. Dit is een manier om doelen uit de leerlijnen gedetailleerder uit te werken en daarbij behorende stappenplannen. Gericht op jongeren in het VSO die uitstromen naar belevingsgerichte dagbesteding. Kenmerk van deze manier van werken zijn de uitgebreide deelstappen die toegepast worden en de "backward chaining techniek".²

2. Teach like a Champion

Een intervisie/supervisie traject opzetten aan de hand van de technieken uit deze methodiek en het verder inhuren van externe deskundigen voor een verdere implementatie van deze manier van werken. Hiervoor willen wij ook de nodige materialen aanschaffen.

"To teach like a champion" is een succesvol concept uit de Verenigde Staten en blijkt ook voor Nederland heel goed uit te werken. De CED-groep³ bewerkte en vertaalde de Amerikaanse onderwijsbestseller voor leraren in Nederland.

De auteur van Teach like a Champion, Doug Lemov, bezocht leraren die opmerkelijke resultaten wisten te bereiken. Hij observeerde minutieus wat er in het klaslokaal gebeurde, van leerlingen begroeten tot blaadjes uitdelen, van ongevraagd beurten geven tot wachten op een antwoord.

---

¹ Copernicus leerlijnen van de CED groep zijn bestemd voor jongeren in het VSO die uitstromen naar belevingsgerichte dagbesteding.

Via deze aanpak worden de stappen binnen de leerlijn kleiner gemaakt (subdoelen) en via zogenaamde "stappenplannen" die visueel zijn door het gebruik van fotomateriaal aangeleerd.

² Bij backward chaining leren we de stappen in de "omgekeerde volgorde" aan. We beginnen met het aanleren van de laatste stap en doen steeds een stapje terug waarbij de leerlingen steeds meer stappen zelf uitvoeren. Leerlingen leren zo met het einddoel voor ogen.

³ De CED-groep adviseert, begeleidt, ondersteunt traint en coacht professionals die in het onderwijs werken.

De succesvolle werkwijzen van “excellente leraren” zijn helder vertaald naar 49 bruikbare technieken die onmiskenbaar bijdragen aan betere prestaties van leerlingen.

De CED-Groep bewerkte en vertaalde de 49 technieken naar de Nederlandse situatie, zodat ze bruikbaar zijn in de dagelijkse lespraktijk van leraren in het basis- en voorgezet onderwijs. Het laat zien hoe opbrengstgericht werken op de werkvloer gerealiseerd kan worden.

De technieken uit Teach like a Champion sluiten goed aan op de werkwijze van de van Voorthuissenschool en moeten ons helpen om onze doelen te realiseren op het gebied van opbrengstgericht werken.

Kijken naar beelden.

Naast het implementeren van de methodiek Teach like a Champion is er aandacht voor de manier waarop we de resultaten beoordelen en delen met elkaar. Een belangrijk instrument hiervoor zijn de intervisiegroepen die we op gaan zetten, met als leerpunt: hoe we effectief feedback geven op elkaars handelen en eventuele vragen die naar voren komen.

Hier gaan we aandacht aan besteden met behulp van workshops: kijken naar beelden.

In deze workshop zal kennis gemaakt worden met het kijken naar beelden waarin de nadruk gelegd zal worden op “wat is er te zien” en “wat goed gaat”, maar ook kijken waar de kracht zit van de leerkracht. Naast het kijken naar beelden gaat men ook met beelden aan de slag. Zodat iedereen die de workshop volgt zal ontdekken dat werken met beelden een krachtig middel is om te professionaliseren.

3. Aandacht voor leerlingen met Autisme.

Extra aandacht voor het vergroten van het pedagogisch didactisch vermogen van de (vak)assistenten in de praktijk. Voor deze groep is er aanvullend op bovengenoemde onderwerpen aandacht voor “hoe om te gaan met leerlingen met Autisme”.

Verdere onderwerpen van scholing voor de assistenten worden in overleg met de groep zelf bepaald.

Voorbeeld:

- Omgaan met gedragsproblemen.
- Meer kennis over omgaan met pubers (in combinatie met verstandelijke beperking)
- Inzet van ICT

Voor een aantal onderwerpen zal een scholingsaanbod verzorgd worden. Voor onderwerpen zoals ICT zal de nadruk liggen op het “leren van elkaar” het delen van kennis en expertise met elkaar.

Aanpak

1. Lesarrangementen ontwikkelen voor schoonmaak en wonen.

Deze ontwikkeling zal gefinancierd worden vanuit het schoolbudget.

2. Verdieping Teach like a Champion (TLAC) en implementatie.

Verbinding zoeken met intervisie en gebruik van beeldcoaching.

Wat	wie	wanneer						
intervisie op basis van beelden	IB-er met opleiding tot beeldcoach en Bouwcoördinator.	Schooljaar 2015-2016						
Hoe kijkje naar beelden en geef je effectief feedback.	Scholing door externen	Schooljaar 2015-2016						
evaluatie bijeenkomst o.l.v. CED + instructie 7 à 10 andere technieken uit de hoofdstukken 5, 6 en 7 aan het begin van volgend schooljaar. Als vervolg op de bijeenkomst in okt. 2014	Werkgroep TLAC	Studiedag (2x) schooljaar 2015-2016						
<p>Doel: Het omgaan van medewerkers van Voorthuijsenschool met leerlingen is gebaseerd op de technieken uit TLAC. In intervisiegroepen delen wij onze ervaringen op dit gebied en leren wij van elkaar.</p> <p>Doelstelling van de werkgroep TLAC voor schooljaar 1415 <i>Iedereen die met leerlingen werkt, kiest <u>6 technieken</u> voor zichzelf uit de hoofdstukken 5, 6 en 7 waaraan hij/zij wil gaan werken.</i></p> <table border="0"> <tr> <td><u>Hoofdstuk 5</u></td> <td><u>Hoofdstuk 6</u></td> <td><u>Hoofdstuk 7</u></td> </tr> <tr> <td>Bouwstenen voor een sterke klascultuur</td> <td>Gedragsnormen vastleggen en handhaven</td> <td>Werken aan karakter en vertrouwen</td> </tr> </table>			<u>Hoofdstuk 5</u>	<u>Hoofdstuk 6</u>	<u>Hoofdstuk 7</u>	Bouwstenen voor een sterke klascultuur	Gedragsnormen vastleggen en handhaven	Werken aan karakter en vertrouwen
<u>Hoofdstuk 5</u>	<u>Hoofdstuk 6</u>	<u>Hoofdstuk 7</u>						
Bouwstenen voor een sterke klascultuur	Gedragsnormen vastleggen en handhaven	Werken aan karakter en vertrouwen						
<p>Geschatte kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 dag per week IB gedurende ½ jaar (20 weken) 20 X 400 = €8000 • Voor alle deelnemers USB-stick 24 X €15 = €360,-- • Videocamera: €200.-- • Laptop: €500.— (voor het verwerken van beeldmateriaal) <p>Factuur:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Boeken TLAC- ZML en Wijzer Onderwijs: autisme € 519,87 • Twee bijeenkomst met instructie door CED samen €5000,00 • Workshops: “Kijken naar beelden”. €800 <p>Bijvoorbeeld: 3 intervisiegroepen (een dinsdaggroep, een woensdaggroep/Haarlem en een donderdaggroep/Hoofddorp) voor geïnteresseerden op basis van beelden (6 tot 8 deelnemers per groep).</p>								

IB maakt een opname van de begeleider op het moment dat hij/zij de gekozen technieken uitvoert. Zij geeft de totale opname op USB-stick aan de begeleider. De begeleider kiest beelden die zij/hij wil inbrengen in de intervisie groep.

6 intervisiebijeenkomsten per groep (dinsdaggroep: eerste dinsdag van de maand, woensdaggroep: 2e woensdag van de maand, donderdaggroep: 3e donderdag van de maand) begeleid door IB/beeldcoach.

3. Vergroten van pedagogisch didactisch vermogen van (vak)assistenten

Wat	Wie	Wanneer
Intervisie groepen opzetten voor assistenten en verzorgen van scholingsaanbod op maat. Voorbereiding 2014-2015	IB voor 0.2 FTE op projectbasis. 12.000 euro.	Schooljaar 2015-2016
<p>Doel:</p> <p>Maandelijks overleg structuur opzetten gericht op het verkrijgen/delen van kennis, waarin de assistenten ervaringen delen en leren van elkaar aan de hand van het thema: omgaan met leerlingen met ASS, waaronder inrichting van activiteit, tijd en ruimte. Scholing door externen wordt hier een onderdeel van. De inzet van externen wordt nader bepaald.</p> <p>Dit "leerplan" wordt medio juni voorgelegd aan alle onderwijsassistenten die werkzaam zijn op de van Voorthuysenschool en gaat van start schooljaar 2015-2016.</p>		
<p>Geschatte kosten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Extra inzet IB (0,2 fte): €12.000 • Overige personeelskosten €2500,-- De bijeenkomsten zijn voor iedereen verplicht. Wanneer bijeenkomsten buiten de gewone werktijd vallen wordt de medewerker daarom gecompenseerd. Geschatte kosten: (6x 2 uur= 12 uur per bijeenkomst x10= 120 uur) • Cursusmateriaal €200,-- <p>Bijvoorbeeld:</p> <p>Twee intervisiegroepen , 1 groep per locatie (Hoofddorp/Haarlem)</p> <p>Om de maand komen de groepen samen voor een gezamenlijk studieaanbod op het gebied van omgaan met leerlingen met Autisme.</p> <p>De tussen liggende maanden zijn de bijeenkomsten per locatie en worden onderwerpen behandeld die op de desbetreffende locatie spelen.</p>		

Totaal overzicht geschatte kosten:	
Personeel	
Extra inzet IB t.b.v. begeleiding van assistenten en samenstelling van opleidingsaanbod/ opzet interne cursus.	€ 12000.--
1 dag per week IB-tijd gedurende ½ jaar (20 weken) 20 X 400 = €8000 i.v.m. opzet intervisietraject TLAC	€ 8000.--
Intervisiebijeenkomsten (vak) assistenten inzet uren.	€ 2500.--
Scholing door externen:	
• Bijeenkomst met instructie door CED	€ 5000.--
• Workshops “kijken naar beelden”.	€ 900.--
Materialen	
• Voor alle deelnemers intervisie TLAC USB-stick 24 X €15 = €360.--	€ 360.--
• Videocamera	€ 200.--
• Laptop (voor inzet beeldmateriaal intervisie):	€ 500.--
• Doornemen boeken TLAC- ZML	€ 600.--
• Cursus materiaal bijeenkomsten ASS voor assistenten	€ 200.--
Totaal	€ 30.260.--

Facturen/offertes.

- CED-groep bijeenkomst 1: €2080.--
- CED-groep bijeenkomst 2: €2883.--
- Studiemateriaal CED: €519.87
- Workshop coachen in beeld 1: €300.00
- Workshop coachen in beeld 2+3: €500.00

